

**Երևանի պետական համալսարան
Իրավագիտության ֆակուլտետ
Եվրոպական և միջազգային իրավունքի ամբիոն**

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ 1906/B01 «Միջազգային իրավունք»

Որակավորման
աստիճան՝ բակալավրի կրթական ծրագիր

Կազմեց՝ ի.գ.թ., դոցենտ Կ. Գևորգյանը

**«Միջազգային իրավունք»
Ծրագրի ներածություն**

1906/ B01 Միջազգային իրավունք / 7 կրեդիտ/
Շաբաթական 6 ժամ /դասախոսություն 64, սեմինար 32, 114 ինքնուրույն
աշխատանք/,
7-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ միջազգային հանրային իրավունքի համակարգի, դրա սուբյեկտների, աղբյուրների, հիմնարար սկզբունքների վերաբերյալ, միջազգային-իրավական պատասխանատվության հետ կապված հարցեր, պատկերացում կազմել միջազգային իրավունքի հիմնական ինստիտուտների և ճյուղերի բովանդակության վերաբերյալ, հնարավորություն ընդձեռել հստակ պատկերացում կազմել միջազգային իրավունքի հիմնական կատեգորիաների և միջազգային իրավունքի ճյուղերի բովանդակության մասին:

Կրթական արդյունքներ

Դասընթացի ավարտին ուսանողը.

Կունենա

գիտելիք և իմացություն

- միջազգային հանրային իրավունքի հասկացության և առանձնահատկությունների վերաբերյալ,
- միջազգային հանրային իրավունքի աղբյուրների, սկզբունքների և սուբյեկտների վերաբերյալ,
- միջազգային հանրային իրավունքի առանձին ինստիտուտների և ճյուղերի վերաբերյալ

Ունակ կլինի

(ընդհանրական կարողություններ)

- օգտվել միջազգային հանրային իրավունքի բնագավառի տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (տեսական գրականություն, գիտական հոդվածներ, էլեկտրոնային գրադարանների ռեսուրսներ),
- վերլուծել միջազգային պայմանագրեր, միջազգային դատական ատյանների նախադեպային որոշումներ, կատարել հետևություններ

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- ինքնուրույն գնահատել միջազգային-իրավական կառուցակարգերի կիրառելիության արդյունավետությունը,
- բացահայտել միջազգային հանրային իրավունքի առանձին ինստիտուտների և ճյուղերի շրջանակներում իրավական կարգավորման առանձնահատկությունները և գոյություն ունեցող թերությունները,

- առաջարկություններ ներկայացնել արտաքին քաղաքականության ոլորտում գործող ՀՀ օրենսդրության կատարելագործման և միջազգային իրավական փաստաթղթերի պահանջներին դրա համապատասխանեցման վերաբերյալ:

Քննությունների անցկացման ձևերը և գնահատման չափանիշները (Եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց)

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են: Տրվում է թեստային առաջադրանք՝ ներկայացված թեստային հարցի տարբերակներից ճիշտ պատասխանի ընտրությամբ:

Առաջին ընթացիկ քննության համար առաջադրվում է 60 թեստային հարց ծրագրով նախատեսված 1-8 թեմաների շրջանակներում: Թեստը գնահատվում է 4 միավոր Ներկայացված 60 թեստային հարցերից 30 ճիշտ պատասխանի դեպքում ուսանողը գնահատվում է 0 միավոր, 31-39 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 1 միավոր, 40-47 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 2 միավոր, 48-55 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 3 միավոր, 56-60 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 4 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

Երկրորդ ընթացիկ քննության համար առաջադրվում է 60 թեստային հարց ծրագրով նախատեսված 9-16 թեմաների շրջանակներում: Թեստը գնահատվում է 4 միավոր Ներկայացված 60 թեստային հարցերից 30 ճիշտ պատասխանի դեպքում ուսանողը գնահատվում է 0 միավոր, 31-39 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 1 միավոր, 40-47 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 2 միավոր, 48-55 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 3 միավոր, 56-60 ճիշտ պատասխանների դեպքում՝ 4 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունն անցկացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 2,5 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

Թ Ե Մ Ա 1.
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ և ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային իրավունքի հասկացությունը, նրա առանձնահատկությունը և սոցիալական բնույթը:
2. Միջազգային հանրային և միջազգային մասնավոր իրավունք հասկացությունները և նրանց հարաբերակցությունը:
3. Միջազգային իրավունքի նորմերը: Ունիվերսալ և տեղական նորմեր, իմպերատիվ և դիսպոզիտիվ նորմեր:
4. Միջազգային իրավունքի ինստիտուտները:
5. Միջազգային իրավունքի համակարգը և կոդիֆիկացիան:
6. Միջազգային իրավունքի և ներպետական իրավունքի հարաբերակցությունը :

Հարցեր 1-3 Անցկացվում է դասախոսությունից տերակտիվ քննարկման ձևով :

Հարցեր 4-6 Անցկացվում է սեմինար պարապմունք :

Հարցեր 4-6 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրականությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի իրատարակչություն, 2002, 504 էջ:

Алексидзе Л.А. Некоторые вопросы теории международного права: императивные нормы (jus cogens). Тбилиси, 1982.

Блищенко И.П. Международное и внутригосударственное право. М., 1980

Буткевич В.Г. Соотношение внутригосударственного и международного права. М., 1981

Василенко В.А. Основы теории международного права. Киев, 1988

Лукашук И.И. Механизм международно-правового регулирования. Киев, 1980

Мингазов Л. Х. Эффективность норм международного права. Казань, 1990

Мовчан А.П. Кодификация и прогрессивное развитие международного права. М., 1972.

Тункин Г.И. Теория международного права. М., 1970

Черниченко С.В. Международное право: современные теоретические проблемы. М., 1993

Шестаков Л.М. Императивные нормы в системе современного международного права. М., 1981

Шестаков Л.Н. Понятие международного права // Вестник Московского университета, Сер. 11. Право, 1997, N 6

Cassese A. International Law. Oxford, 2005

Higgins R. Problems and Process: International Law and How We Use It. Oxford, 1994.

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Вельяминов Г.М. Соотношение международного права и международного частного права // Московский журнал международного права, 2005, N 1,2

Гаврилов В.В. Понятие и взаимодействие международноу и национальных правовых систем. Владивосток, 2005

Лукашук И.И. Функционирование международного права М., 1992

Мюллерсон Р.А. Соотношение международного и национального права. М., 1982

Тихомиров Ю.А. Национальное законодательство и международное право: параллели и сближения // Московский журнал международного права, 1993, N 3.

Թ Ե Մ Ա 2

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ

(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային իրավունքի աղբյուրները: Միջազգային պայմանագիր, միջազգային սովորույթ: ՄԱԿ-ի միջազգային դատարանի, ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի բանաձևերի և միջազգային կոնֆերանսների ակտերի դերը միջազգային իրավունքի նորմերի ստեղծման գործում: Միջազգային իրավունքի կոդիֆիկացիան:
2. Միջազգային իրավունքի գիտությունը: Միջազգային իրավունքը և քաղաքական նորմը:

Չարցեր 1-2 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա :

Չարցեր 1-2 Անցկացվում է սեմինար պարապմունք:

Չարցեր 1-2 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրականությանը :

Թեմային վերաբերող պրտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Бахин С.В. Субправо. СПб., 2003

Безбородов Ю.С. Международные модельные нормы. М., 2008

Даниленко Г.М. Обычай в современном международном праве. М., 1988

Каламкарян Р.А. Место доктрин наиболее квалифицированных специалистов по публичному праву различных наций в источниковой базе современного международного права // Государство и право. 2006. N 4

Кучин М.В. Международный судебный прецедент как источник международного права // Международное право. 2001. N1

Лукашук И.И. Источники международного права. Киев, 1966
 Лукашук И.И. Обычные нормы современного международного права/ МЖМП. 1994 N 2
 Лукин П.И. Источники международного права. М., 1960
 Малинин С.А. О правотворческой деятельности межгосударственных организаций //Сов. ежегодник международного права. 1971. М., 1973.
 Мингазов Л. Х. Эффективность норм международного права. Казань, 1990
 Миронов Н.В. Международное право: нормы и их юридическая сила. М., 1980
 Общепризнанные нормы в современном международном праве /Отв. ред. Н.Н. Ульянова./ Киев, 1984
 Талалаев А.Н. Право международных договоров. Общие вопросы. М., 1980
 Филимонова М.В. Источники современного международного права. М., 1987
 Черниченко С.В. Теория международного права. В 2-х т. М., 1999
 Шестаков Л.М. Императивные нормы в системе современного международного права. М., 1981
 Шуршалов В.М. Основные вопросы теории международного договора. М., 1959
 Brownlie I. Principles of Public International Law. Oxford, 2008
 Shaw M. International Law. Cambridge, 2003

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Власов Д.С. Императивные нормы jus cogens и правовые позиции Международного Суда ООН // Российский юридический журнал, 2006, N1
 Игнатенко Г.В., Малинин С.А. Новые тенденции в международном нормотворчестве // Сов. ежегодник международного права. 1986. М., 1987.

Թ Ե Մ Ա 3. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՆՐԱ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ (4 ժամ դասախոսություն)

1. Միջազգային իրավունքի ծագումը և զարգացումը:
2. Միջազգային իրավունքը Հին աշխարհում: Առաջին միջազգային պայմանագրերը:
3. Միջազգային իրավունքը միջնադարում: Միջազգային իրավունքի գիտության առաջացումը:
4. Դասական միջազգային իրավունքի զարգացումը:
5. Ժամանակակից միջազգային իրավունքի ձևավորումը:

Հարցեր 1-5 Անցկացվում է ներածական դասախոսություն :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան Միջազգային իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

- Баскин Ю. А., Фельдман Д. И. История международного права. М., 1990
- Буткевич О.В. У истоков международного права. М., 2008
- Левин Д. Б. История международного права М., 1962
- Лукашук И.И. Международное право. Общая часть. М., 1996
- Мартенс Ф.Ф. Современное международное право цивилизованных народов. Т. I-II, М., 1996
- Encyclopedia of Public International Law. 17 vols. Oxford, 1984g.
- Grewe W. (ed.) Frontes Historical Juris Gentium. 3 vols. Berlin/New York. 1988, 1992, 1995.

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

- Кожевников Ф. И. Русское государство и международное право. М., 1947г.
- Левин Д.Б. Наука международного права в России в конце 19-ого и начале 20-ого века. М., 1982
- Шумилов В.М. Краткий курс истории международного права. Воронеж, 2006

Թ Ե Մ Ա 4.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԸ (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային իրավունքի սուբյեկտի հասկացությունը և տեսակները:
2. Միջազգային իրավասուբյեկտության բովանդակությունը:
3. Պետությունը, որպես միջազգային իրավունքի հիմնական սուբյեկտ: Պետական ինքնիշխանության հասկացությունը և հատկանիշները:
4. Պետությունների, որպես միջազգային իրավունքի սուբյեկտների տեսակները: Բարդ պետությունները և միջազգային իրավունքը:
5. Հայաստանի Հանրապետությունը՝ որպես միջազգային իրավունքի սուբյեկտ:
6. Իրենց անկախության համար պայքարող ազգերի և ժողովուրդների միջազգային իրավասուբյեկտության առանձնահատկությունները: Ինքնորոշման իրավունքի իրականացման միջոցները:
7. Միջազգային միջպետական կազմակերպությունների իրավասուբյեկտությունը: Նրանց իրավասուբյեկտության ածանցյալ բնույթը:
8. Պետականատեր պաշտպանությունները որպես միջազգային իրավունքի սուբյեկտ:
9. Պետությունների ճանաչումը և դրա տեսակները: Պետության ճանաչման սահմանադիր և հռչակագրային տեսությունները:
10. Կառավարությունների, պատերազմող և ապստամբող կողմի, դիմադրության կազմակերպության ճանաչումը:
11. Պետությունների իրավահաջորդությունը: Իրավահաջորդության առաջացման հիմքերը: Իրավահաջորդության տեսակները:

Հարցեր 1-11 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-11 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում):

Հարցեր 1-11 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի իրատարակչություն, 2002

Аваков М.М. Правопреемство освободившихся государств. М. 1983

Власова Л.В. Правопреемство государств в отношении договоров. Минск, 1982

Залинян А.М. Распад СССР и правопреемство государств. Ереван, 1998

Залинян А.М. Правопреемство государств: проблемы и пути их решения. Ереван, 2001

Захарова Н.В. Индивид-субъект международного права // Советское государство и право, 1987, N 11

Курдюков Г.И. Государство в системе международно-правового регулирования. Казань, 1979.

Международная правосубъектность. Отв. ред. Д.И. Фельдман. М., 1971

Моджорян Л.А. Основные права и обязанности государств. М. 1965

О` Коннелл. Правопреемство государств. М. 1957

Признание в современном международном праве (признание новых государств и правительств). Под ред. Д.И. Фельдмана. М., 1975

Ушаков Н.А. Суверенитет в современном международном праве. М., 1963

Фельдман Д.И. Признание государств в современном международном праве. Казань, 1965

Portmann R. Legal Personality in International Law. Cambridge, 2010

Rousseau Ch. Droit International Public. Tome II. Les sujets de droit. Paris, 1974

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Вельяминов Г.М. Международная правосубъектность // Сов. ежегодник международного права. 1986. М., 1987

Дьяченко С.В. К вопросу о международной правосубъектности Святого Престола // Московский журнал международного права, 2006, N 3

Лукашук И.И. Правопреемство государств в отношении договоров // Журнал российского права, 2006, N 7

Малинин С.А. Правосубъектность международных организаций// Правоведение, 1992, N 5

Романов В.А. Проблема основных прав и обязанностей государства, международный правопорядок и концепция мира в XXI веке // Правоведение, 2000, N1

Թ Ե Մ Ա 5.
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐԸ
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային իրավունքի հիմնական սկզբունքների հասկացությունը և դասակարգումը: Միջազգային իրավունքի հիմնական սկզբունքների ամրապնդումը միջազգային իրավական փաստաթղթերում:
2. Պետությունների ինքնիշխան իրավահավասարության սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
3. Ուժի և ուժի սպառնալիքը չկիրառելու սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
4. Վեճերը խաղաղ լուծելու սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
5. Պետությունների ներքին գործերին չմիջամտելու սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
6. Պետությունների տարածքային ամբողջականության սկզբունքը և պետական սահմանների անխախտելիության սկզբունքը, հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
7. Ազգերի և ժողովուրդների ինքնորոշման սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
8. Պետությունների համագործակցության սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
9. Մարդու իրավունքների և ազատությունների հարգման սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:
10. Միջազգային պարտավորությունները բարեխիղճ կատարելու սկզբունքը. հասկացությունը, զարգացումը և բովանդակությունը:

Հարցեր 1-10 Անցկացվում է ներածական դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-10 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում):

Հարցեր 1-10 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Бараташвили Д.И. Принцип суверенного равенства государств в международном праве. М., 1978

Волова Л.И. Нерушимость границ - новый принцип международного права. Ростов-на-Дону, 1987

Карташкин В.А. Права человека в международном и внутригосударственном праве. М., 1995

Ковалев А.А. Самоопределение и экономическая независимость народов. М., 1988

Левин Д.Б. Принцип мирного разрешения международных споров. М., 1977

Менжинский В.И. Неприменение силы в международных отношениях. М., 1976

Туионов О.И. Принцип соблюдения международных обязательств. М., 1979

Ушаков Н.А. Невмешательство во внутренние дела государств. М., 1971

Фельдман Д.И. Система международного права. Казань, 1983

Crawford J. Brownlie's Principles of Public International Law. Oxford, 2008

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Кузнецова О.А. Соотношение понятий общепризнанных принципов и норм международного права// МПЧП, 2009, N 3

Марочкин С.Ю. Действие норм международного права в правовой системе Российской Федерации. Тюмень, 1998

Черниченко С.В. Принцип самоопределения народов (современная интерпретация) // Московский журнал международного права, 1996, N 4

Талалаев А.Н. Право международных договоров. Т.2. М., 1985

Թ Ե Մ Ա 6.

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)**

1. Պայմանագրերի իրավունքը, նրա աղբյուրները և կողիֆիկացիան: Վիեննայի 1969 թ. միջազգային պայմանագրերի իրավունքի մասին կոնվենցիան:
2. Պայմանագրերի ձևը և կառուցվածքը: Պայմանագրի անվանումը և լեզուները:
3. Պայմանագրեր կնքելու իրավունակությունը: Պայմանագրի կողմերը: Պայմանագիրը և երրորդ պետությունը:
4. Պայմանագրերի կնքում: Լիազորություն: Պայմանագրերի կնքման փուլերը:
5. Վերապահումները և նրանց իրավաբանական հետևանքները: Հավելվածները և նրանց իրավաբանական ուժը: Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելը և դրա հետևանքները:
6. Պայմանագրերի մեկնաբանությունը:
7. Պայմանագրերի դադարեցումը: Պայմանագրի կասեցման հիմքերը:
8. Պատերազմի ներգործությունը պայմանագրերի վրա:
9. ՀՀ օրենքը «Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի մասին»

Չարցեր 1-7, 9 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Չարցեր 1-9 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում, խնդիրների լուծում):

Չարցեր 4-6 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրականությանը, ուսումնասիրում են տարբեր տեսակի միջազգային պայմանագրեր:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Վ. Չովհաննիսյան, Միջազգային պայմանագրերի կնքման և կատարման տեսական և գործնական մի քանի հարցեր: Երևան, 2001

Дружков М.П. Заключение международных договоров в рамках и под эгидой международных организаций. Киев, 1986.

Евинтов В.И. Многоязычные договоры в современном международном праве. Киев, 1981

Каламкарян Р.А. Фактор времени в праве международных договоров. М., 1989

Лукашук И.И. Стороны в международных договорах. М., 1966

Лукашук И.И. Форма международных договоров. М., 2001

Лукашук И.И. Современное право международных договоров. В 2-х т. М., 2004, 2006

Осмнин Б.И. Принятие и реализация государствами международных договоров. М., 2006

Талалаев А.Н. Право международных договоров: Общие вопросы. М., 1980

Талалаев А.Н. Право международных договоров: Действие и применение договоров. М. 1985

Талалев А.Н. Право международных договоров: Договоры с участием международных организаций. М., 1989

Туунов О.И. Принцип соблюдения договоров в международном праве. Пермь, 1976

Шуршалов В.М. Право международных договоров. М., 1979

Aust A. Modern Treaty Law and Practice. London, 2007

Klabbers J. The Concept of Treaty in International Law. The Hague, 1996

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Барбук А.В. Проблема определения самоисполнимости международных договоров // Московский журнал международного права, 2005, N 4

Коробова М.А. Расширение сферы действия норм общего многостороннего договора. М., 1983.

Курашвили А.Ю. Проблемы самоисполнимости международных договоров во внутригосударственной правовой системе // Правоведение, 2006, N 4

Ульянова Н.Н. Общие многосторонние договоры в современных международных отношениях. Киев, 1981

Gardiner R. Treaty Interpretation. Oxford, 2008

Konton I. The Termination and Revision of Treaties in the Light of New Customary International Law. N.Y., 1994

Թ Ե Մ Ա 7.

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)**

1. Միջազգային իրավական պատասխանատվության հասկացությունը, ծագումը և զարգացումը:
2. Միջազգային իրավունքի սուբյեկտներին միջազգային իրավական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերը: Միջազգային իրավախախտում. հասկացությունը, դասակարգումը /միջազգային հանցագործություններ, միջազգային բնույթի քրեական հանցագործություններ, այլ միջազգային հանցագործություններ, դեղիկներ/: Մեղք: Պատճառական կապ:
3. Պետությունների միջազգային իրավական պատասխանատվության տեսակները և ձևերը: Պետությունների քաղաքական պատասխանատվությունը: Սանկցիաներ: Պետությունների նյութական պատասխանատվություն: Ռետորսիա, ռեպրեսալիա, բավարարում:
4. Պատասխանատվությունն իրավազոր գործունեության համար, որպես պատասխանատվության հատուկ տեսակ:
5. Պետությունների պատասխանատվությունը բացառող հանգամանքները:
6. Ֆիզիկական անձանց միջազգային քրեական պատասխանատվությունը:

Հարցեր 1-6 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-6 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում):

Հարցեր 1-6 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Арчага Э. Современное международное право. М., 1983

Василенко В.А. Международно-правовые санкции. Киев, 1982

Василенко В.А. Ответственность государств за международные правонарушения. Киев, 1976

Брунли Я. Международное право. В 2 т. Т. 2. М., 1977

Колосов Ю.М. Ответственность в международном праве. М., 1975

Курис П.М. Международные правонарушения и ответственность государств. Вильнюс, 1973

Левин Д.Б. Ответственность государств в современном международном праве. М., 1966

Лукашук И.И. Право международной ответственности. М., 2004

Мани́чук Ю.В. Последствия международного правового нарушения. Киев, 1987

Мазов В.А. Ответственность в международном праве. М., 1979

Нешатаева Т.Н. Санкции в системе ООН (международно-правовой аспект). Иркутск, 1992

Ушаков Н.А. Основания международной ответственности государств. М., 1983

August R. Public International Law: Texts, Cases and Readings. Prentice Hall, 1995.

Brownlie J. (ed.) Basic Documents in International Law (4th ed.). N.Y., 1995.

Crawford J. The Law of International Responsibility. Oxford, 2010

Jennings R. The International Court of Justice after Fifty Years // American Journal of International Law. Vol. 89. 1995. N. 3. P. 493-539.

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Лукашук И.И. К вопросу о возможной криминализации международной ответственности государств // Журнал российского права, 2002, N 12

Мухеев Ю.Я. Применение принудительных мер по Уставу ООН. М., 1967

Раскалеу С.Б. Объективная ответственность государств в международном праве. Киев., 1985

Тункин Г.И. Теория международного права. М., 1970

Թ Ե Մ Ա 8.

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔ
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)**

1. Միջազգային կազմակերպությունների հասկացությունը, դասակարգումը և դերն ու նշանակությունը միջազգային համակարգում:
2. Միջազգային կազմակերպությունների առաջացման պատմությունը: Միջազգային վարչական միություններ, Ազգերի լիգա, Միավորված ազգերի կազմակերպություն:
3. Միջազգային կազմակերպությունների իրավաբանական բնույթը, նրանց իրավասությունը և լիազորությունները: Միջազգային իրավասուբյեկտությունը և պայմանագրային իրավունակությունը: Միջազգային կազմակերպություններին կից պետությունների ներկայացուցչությունները:

4. Միջազգային կազմակերպություններին անդամակցելու և դուրս գալու կարգը, անդամությունից հեռանալու և անդամությունը կասեցնելու կարգը: Միջազգային կազմակերպությունների մարմինները, նրանց ձևավորումը, լիազորությունները և գործունեությունը:
5. Միավորված ազգերի կազմակերպությունը: ՄԱԿ-ի ստեղծման պատմությունը, ՄԱԿ-ի կանոնադրությունը, նպատակները և սկզբունքները, ՄԱԿ-ին անդամակցելը: ՄԱԿ-ի գլխավոր մարմինները, ՄԱԿ-ի տարածաշրջանային բաժանմունքները:
6. ՄԱԿ-ի մասնագիտացված հաստատությունները:
7. Տարածաշրջանային միջազգային կազմակերպություններ:
8. Միջազգային կոնֆերանսներ. հասկացությունը, որոշումների իրավաբանական նշանակությունը:
9. Միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպություններ:

Հարցեր 1-8 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-9 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում):

Հարցեր 1-6 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը, ինչպես նաև տարբեր տեսակի միջազգային (միջպետական) կազմակերպությունների կանոնադրություններին :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Гвоздарев Б.И. Организация американских государств. М., 1960

Голубев Н.Н. Международные конгрессы и конференции. Очерки истории и практики. М., 1995

Европейский Союз: основополагающие акты в редакции Лиссабонского договора с комментариями / Сост. Ц.Ю.Кашкин. М., 2008

Заїцева О.Г. Международные межправительственные организации. М., 1983

Капустин А.Я. Европейский Союз: интеграция и право. М., 2000

Крылов Н.Б. Правотворческая деятельность международных организаций. М., 1988

Маргиев В.И. Внутреннее право международных организаций. Владикавказ 1995

Маргиев В.И. Международные организации (теоретические аспекты) . Маύкон, 2001

Международные организации /Под ред. И.П. Блищенко. М., 1994

Моравецкий В. Функции международной организации М., 1979

Морозов Г.И. Международные организации. Некоторые вопросы теории. М., 1969

Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. М., 1998

Шубаева Е.А. Право международных организаций. Вопросы теории. М., 1986

Шубаева Е.А., Поточный М. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций. М., 1988.

Федоров В.Н. Организация Объединенных Наций, другие международные организации и их роль в XXI веке. М., 2007

Шармазанашвили Г.В. Международные межправительственные организации. М., 1979

Basic facts about the United Nations. New, 1995.

Organized Anarchy in Europe. The Role of States and Intergovernmental Organizations. Ed. by Human on Wilde and Jaap Wibery. London-New York, 1996.

Robbie S. Procedure at International Conference: A Study of the Rules of Procedure of Conferences and Assemblies of International Inter-Governmental Organizations. Cambridge, 1997.

Sato T. Evolving Constitutions of International Organizations. The Hague /London/ Boston, 1996.

Schermers H. and Blokker N. International Institutional Law. Third Rev. Ed. The Hague /London/ Boston, 1995.

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Бобров Р.А., Малини С.А. Организация Объединенных Наций (Международно-правовой очерк). Л., 1960

Кириленко В.П., Мишальченко Ю.В. Право Содружества Независимых Государств в системе международного права // Московский журнал международного права, 2003, N 5

Курдюков Г.И. Механизм применения международно-правовых санкций Совета Безопасности ООН // Российский юридический журнал, 2006, N1

Марочкин С.Ю. Международное право: 60 лет после создания ООН // Журнал российского права, 2006, N3

Пустагоров В.В. СНГ-международная региональная организация // Российский ежегодник международного права. 1992. СПб. 1994.

Топорнин Б.Н. Европейские сообщества: право и институты. М., 1992.

Թ Ե Մ Ա 9.

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ՀՅՈՒՊԱՏՈՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Արտաքին քաղաքականությունը և դիվանագիտությունը:
2. Դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունքի հասկացությունը, նրա աղբյուրները: Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին Վիեննայի 1961 թ. կոնվենցիան, հյուպատոսական հարաբերությունների մասին Վիեննայի 1963 թ. կոնվենցիան: Ունիվերսալ միջազգային կազմակերպությունների հետ պետությունների

հարաբերություններում ներկայացուցչությունների մասին Վիեննայի 1975 թ. կոնվենցիան:

3. Պետությունների արտաքին հարաբերությունների ներպետական և արտասահմանյան մարմինները:
4. Հայաստանի Հանրապետության արտաքին հարաբերությունների ներպետական մարմինների վերաբերյալ օրենսդրությունը:
5. Դիվանագիտական ներկայացուցչություն. հասկացությունը, կազմը, գործառույթները և լիազորությունը: Դիվանագիտական ներկայացուցչության արտոնությունները և իմունիտետները: Նրա նշանակման, հետ կանչման և լիազորությունների դադարեցման կարգը: Ազրեման: Հավատարմագիր:
6. Դիվանագիտական ներկայացուցչության աշխատողների դիվանագիտական արտոնությունները և իմունիտետները: Դիվանագիտական դասեր և ռանգեր: Դիվանագիտական կորպուս:
7. Առևտրական ներկայացուցչություններ:
8. Միջազգային կազմակերպություններին կից՝ պետությունների մշտական ներկայացուցչությունները: Նրանց գործառույթները, արտոնությունները և իմունիտետները:
9. Հատուկ առաքելություններ. հասկացությունը և տեսակները:
10. Հյուպատոսական աշխատողներ. հասկացությունը, գործառույթները:
11. Հյուպատոսական դասերը, հյուպատոսի նշանակման և հետկանչման կարգը: Հյուպատոսական արտոնություններ և իմունիտետներ:

Հարցեր 1-6, 8, 10-11 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-11 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում

Հարցեր 1-11 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը, ինչպես նաև դիվանագիտական պրակտիկայում օգտագործվող փաստաթղթերի մոուլներին :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Ашавский Б.М. Межправительственные конференции. М., 1980

Блищенко И.П. Дипломатическое право. М., 1990

Блищенко И.П., Дурденевский В.Н. Дипломатическое и консульское право. М., 1962

Бобылев Г.В., Зубков Н.Г. Основы консульской службы. М., 1986

Ганюшкин Б.В. Дипломатическое право международных организаций. М., 1972

Демин Ю.Г. Статус дипломатических представительств и их персонала. М., 1995

Ковалев А.Г. Привилегии и иммунитеты в современном международном праве. М., 1986

Кузнецов С.А. Представители государств в международных организациях. М., 1980
 Лапин Г.Э. Консульская служба: Учеб. Пособие. 2-е изд. М., 2005
 Плотникова О.В. Консульские отношения и консульское право. М., 1998
 Сандровский К.К. Право внешних сношений. Киев, 1986
 Смирнов Ю.М. Консульское право: практика применения. М., 2001
 Denza E. Diplomatic Law. Oxford, 2008
 Luke T. Lee. Consular Law and Practice. Oxford, 1991

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Вуд Дж., Серре Ж. Дипломатический церемониал и дипломатический протокол. Принципы, процедура и практика. Пер. с англ. М., 1976
 Ковалев А.А. Актуальные вопросы дипломатической защиты// Московский журнал международного права, 2006, N 4
 Колодкин Р.А. К вопросу о дипломатической защите // Московский журнал международного права, 2007, N1
 Левин Д.Б. Дипломатический иммунитет. М., 1949
 Левин Д.Б. Международное право, внешняя политика и дипломатия. М., 1981
 Молочков Ф.Ф. Дипломатический протокол и дипломатическая практика. М., 1979

Թ Ե Մ Ա 10.

**ԱՆՉԱՏԸ և ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ
 (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)**

1. Բնակչության և քաղաքացիության հասկացությունը:
2. Երկքաղաքացիություն և ապաքաղաքացիություն: Քաղաքացիության ձեռք բերման, փոփոխության և կորցնելու միջոցները: Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության մասին»:
3. Մարդու իրավունքների բնագավառում պետությունների համագործակցությունը:
4. Ապաստանի իրավունքը: Ապաստանի իրավունքի մասին 1967 թ. հռչակագիրը:
5. Մարդու իրավունքների վերաբերյալ միջազգային իրավական փաստաթղթերը:
6. Կանանց և երեխաների իրավունքների հատուկ պաշտպանության վերաբերյալ միջազգային իրավական փաստաթղթերը:
7. Մարդու իրավունքների պաշտպանությունը զինված ընդհարումների ժամանակ:
8. Մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության իրավական մեխանիզմները: Մարդու իրավունքների վերաբերյալ միջազգային ինստիտուցիաները:
9. Մարդու իրավունքների Եվրոպական դատարան:

Հարցեր 1-9 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-9 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում) :

Հարցեր 1-9 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

- Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի իրատարակչություն, 2002
- Վարդան Այվազյան, Մարդու իրավունքների պաշտպանության կազմակերպումը Հայաստանի Հանրապետությունում: Երեւան, 2000
- Боярс Ю.Р. Вопросы гражданства в международном праве. М., 1986
- Броунли Я. Международное право. Кн. 2. М., 1977
- Гаврилов В.В. ООН и права человека. Механизмы создания и осуществления нормативных актов. Владивосток, 1998
- Галенская Л.Н. Право убежища. М., 1968
- Гомьен Д. и др. Европейская конвенция о правах человека и Европейская социальная хартия: право и практика. М., 1998
- Горшкова С.А. Стандарты Совета Европы по правам человека и российское законодательство. М., 2001
- Губин В.Ф. Расовая дискриминация: реакционная сущность и международное пративоправность. М., 1979
- Даниленко Г.М. Международная защита прав человека. М., 2000
- Дмитриева Г.К. Международная защита прав женщин. Киев, 1985
- Ибрагимов А.М. Международн-правовое положение беженцев. Махачкала, 2000
- Карташкин В.А. Международная защита прав человека. М., 1976
- Конвенция о защите прав человека и основных свобод и Протоколы к ней / Сост. Г.В. Игнатенко, Л.А. Лазутин. Екатеринбург, 2005
- Кочарян В.В. Международное право и национальные меньшинства. Ереван, 1999
- Лазарев Л.В., Марышева Н.И., Пантелеева И.В. Иностранцы граждане (правовое положение) М., 1992
- Мелков Г.М. Права человека. Сборник международных документов. М., 1998
- Мовчан А.П. Права человека и международные отношения. М., 1982
- Мюллерсон Р.А. Права человека: идеи, нормы, реальность. М., 1991
- Самович Ю.В. Международная судебная защита прав человека. Казань, 2006
- Энтин М.Л. Международные гарантии прав человека: опыт Совета Европы. М., 1997
- British International Law Cases. By Cleve Pazy and Hopkins. J. A. Vol. 7. London, 1973
- The Rights of the Child. International Instruments. Ed. by Maria Rita Saulle. N.Y., 1995

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

- Беляева Н.Г. Право на неприкосновенность частной жизни и доступ к персональным данным // Правоведение, 2001, N 1
- Бирюков П.Н. Роль международно-правовых норм в обеспечении "права на правовую защиту" // Правоведение, 1992, N 2
- Гарипов Р.Ш. Декларация ООН о правах коренных народов как важный шаг на пути к восстановлению справедливости // Московский журнал международного права, 2008, N 2
- Игитова И.В. Механизм реализации Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод // Государство и право, 1997, N 1
- Мелешников А.В. Права человека и международно-правовая ответственность за их нарушения // Сов. государство и право, 1992, N 3
- Ястребова А.Ю. Институт убежища и статус беженцев в международном праве // Сов. государство и право, 1990, N 10

Թ Ե Մ Ա 11.

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԵՃԵՐԻ ԽԱՂԱՂ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)**

1. Խաղաղ միջոցները որպես պետությունների վեճերի և տարածայնությունների լուծման միակ օրինական եղանակ: Քաղաքական և իրավաբանական վեճեր:
2. Միջազգային վեճերի խաղաղ լուծման սկզբունքի բովանդակությունը:
3. ՄԱԿ-ի կանոնադրությունը, Միջազգային իրավունքի սկզբունքների մասին 1970 թ. հռչակագիրը, Յեխիսկիի 1975 թ. Եզրափակիչ փաստաթուղթը:
4. Անմիջական բանակցությունները և խորհրդակցությունները, որպես միջազգային վեճերի լուծման հիմնական միջոցներ: Բանակցությունները միջազգային կազմակերպությունների շրջանակներում:
5. Միջազգային հաշտարար ընթացակարգ: Բարի ծառայություններ, միջնորդություն, քննչական և համաձայնեցնող հանձնաժողովներ:
6. Միջազգային միջնորդ դատարան /արբիտրաժ/: Հասագայի միջնորդ դատարանի մշտական պալատը:
7. Վեճերի լուծումը միջազգային կազմակերպություններում: ՄԱԿ-ի և նրա Անվտանգության խորհրդի հատուկ դերը: Վեճերի լուծումը տարածաշրջանային միջազգային կազմակերպություններում:
8. Միջազգային դատական ընթացակարգը: ՄԱԿ-ի միջազգային դատարանը, կազմը, լիազորությունը, ենթադատությունը, գործերի քննման ընթացակարգը, որոշումները, պրակտիկ գործունեությունը:

Հարցեր 1-6, 8 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-8 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում, խնդիրների լուծում):

Հարցեր 1-8 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրականությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

- Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002
- Анисимов Л.Н. Международно-правовые средства разрешения международных споров (конфликтов). Л., 1975
- Вылегжанин А.Н. Решения Международного Суда ООН по спорам о разграничении морских пространств. М., 2004
- Гроций Г. О праве войны и мира: в 3-х книгах. М., 1957
- Евинтов В.И. Международное сообщество и правопорядок. Киев, 1990
- Клименко Б.М. Мирное разрешение территориальных споров. М., 1982
- Кожевников Ф.И., Шармазанашвили Г.В. Международный суд ООН. М., 1971
- Котляров И.И. Международно-правовое регулирование международных конфликтов М.,1984
- Лазарев С.Л. Международный арбитраж. М., 1991
- Ладыженский А.М., Блищенко И.П. Мирные средства разрешения международных споров. М., 1962
- Левин Д.Б. Принцип мирного разрешения международных споров. М.,1977
- Моисеев Е.Г. Международно-правовые основы сотрудничества стран СНГ. М., 1997.
- Пушмин Э.А. Мирное разрешение международных споров /международно-правовые вопросы/. М., 1974
- Пушмин Э.А. Согласительная процедура – средство разрешения международных споров. Калининград, 1973
- Пушмин Э.А.Посредничество в международном праве. М., 1970
- Толстых В.Л. Международное право: практика применения. Консультативные заключения Международного Суда ООН. М., 2004
- Тузмухамедов Р.А. Устав организации африканского единства в свете международного права. М., 1965
- Тункин Г.И. Право и сила в международной системе. М., 1983
- Фролов В.Ф. Всемирная торговая организация: разрешение споров между странами-членами ВТО. СПб., 2002
- Шинкарецкая Г.Г. Международная судебная процедура. М., 1992

Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. М., 1994
Merrills, J.G., International Dispute Settlement, 4th Edition, Cambridge, 2004
Laurence Boisson de Chazournes, Cesare Romano, Ruth Mackenzie International organizations and international dispute settlement, 2002
Lari Fidler Damrosch, Louis Henkin, Richard Crawford Pugh, Oscar Schachter, Hans Smith, International Law, Cases and Materials, edited by 4th. NY, 2001
Pruzin Daniel, WTO members make unfriendly noises on friends of the Court dispute briefs, 17 Int'l Trade Rep.(BNA), No. 33 (Aug. 17, 2000)
Stegar Debra P., The Jurisdiction Of The World Trade Organization, 98 American Society of International Law Proceedings, 2004
World Trade Organization Dispute Settlement Process , WTO Brochure 2005

Թեմայի վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Воронин К. В. Европа и Россия после Балканской войны 1999 г.: драматические уроки // Мировая экономика и международные отношения, 2000, № 4
Гвоздарев Б.И. Организация американских государств. М., 1960
Голубев Н.Н. Международные конгрессы и конференции. Очерки истории и практики. М., 1995
Залинян А.М. Что преобладает в карабахском урегулировании – международное право или право на политику? Ер., 2008
Кандыба А.А. Обеспечительные меры и международный коммерческий арбитраж: практический аспект // Московский журнал международного права, 2005, № 1
Лукашук И.И. Глобализация, государство, право, XXI век. М., 2000
Ляхов Е.Г. Организация американских государств (договорно-правовые основы). Ростов-на-Дону, 1970
Малинин С.А., Ковалева Т.Н. Правовая природа административно-регламентационных актов, издаваемых международными организациями // Правоведение, 1999, № 2
Малиновский В.Ф. Рассуждение о мире и войне. СПб., 1998
Мартенс Ф.Ф. Современное международное право цивилизованных народов, т. 1. М., 1996
Рогов С.Н. Системы разрешения международных торговых споров в ГАТТ и ВТО // Московский журнал международного права, 1998, № 1

Թ Ե Մ Ա 12.
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային անվտանգության իրավունքի հասկացությունը:
2. Ներկա ժամանակաշրջանում միջուկային պատերազմի կանխման հնարավորությունը:
3. Հավաքական անվտանգության համակարգեր:
4. Միջազգային հարաբերություններում ուժի կիրառումը արգելող միջազգային իրավական միջոցները:
5. ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի գործողությունները խաղաղությանը սպառնալիքի, խաղաղության խախտման և ագրեսիայի ակտերի դեպքում:
6. ՄԱԿ-ի շրջանակներից դուրս բազմազգ զինված ուժերը:
7. Տարածաշրջանային անվտանգություն:
8. Ջինամիջոցների զինաթափումը և սահմանափակումը: ՄԱԿ-ի զինաթափման հանձնաժողովի նշանակությունը, ՄԱԿ-ի զինաթափման կոնֆերանսը, ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի հատուկ նստաշրջանները նվիրված զինաթափմանը:
9. Միջուկային զենքի լրիվ արգելումը և վերացումը:
10. Սովորական զինատեսակների մասնակի կրճատումը:
11. Ջինամիջոցների սահմանափակման մրցավազքի արգելման մասին պայմանագրերը:
12. Ապառազմականացումը և չեզոքացումը միջազգային իրավունքում:

Հարցեր 1, 3-5, 7-9, 11-12 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-12 Սեմինար պարապմունք /խնդրահարույց հարցերի քննարկում/:

Հարցեր 1-12 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Богданов О.В. Запрещение оружия массового уничтожения. М., 1995

Всеобъемлющая международная безопасность. Международно-правовые принципы и нормы. Справочник. М., 1990

Всеобъемлющая система международной безопасности и международное право // Отв. ред. В. С. Верещетин. М., 1987

Горшков Г.С., Мелков Г.М. Военное мореплавание и стратегическое равновесие. М., 1986

Денисов В.Н. Правовые аспекты разоружения в ракетно-ядерную эру. Киев, 1990

Скакунов Э.И. Международно-правовые гарантии безопасности государств. М., 1983
 Тимербаев Р.М. Международный контроль над атомной энергией. М., 2003
 Ядерное неопасное распространение: В 2т. / Под ред. В.А. Орлова, М., 2002
 Яковенко А.В. Право международной безопасности и ООН // МЖМП, 2006, N1
 Roberts B. Weapons Proliferation and the World Order. After the Cold War. The Hague /London/ Boston, 1996.

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Калинина Н.И. Конвенция о запрещении химического оружия: проблемы и перспективы. М., 2004
 Лазутин Л.А. Меры доверия в праве международной безопасности // Правоведение, 1989, N 5
 Малинин С.А. Концепция всеобъемлющей системы международной безопасности и международное право // Правоведение, 1987, N 4
 Тункин Г.И. Создание всеобъемлющей системы международной безопасности и международное право // Советский ежегодник международного права. 1986. М., 1987

Թ Ե Մ Ա 13.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային զինված ընդհարումների և ոչ միջազգային բնույթի զինված ընդհարումների հասկացությունը: Ձինված ուժերի իրավագոր կիրառման հնարավորությունը /ինքնապաշտպանություն, ազգային ազատագրական պատերազմ, ՄԱԿ-ի զինված ուժերի կիրառում/:
2. Պատերազմի սկիզբը և դրա իրավական հետևանքները: Պատերազմի թատերաբեմ: Պատերազմի մասնակիցները: Հրահանգիչներ և խորհրդականներ:
3. Չեզոքությունը պատերազմի ժամանակ: Չեզոքության տեսակները, չեզոք և պատերազմող պետությունների իրավունքները և պարտականությունները միմյանց նկատմամբ: Չեզոքությունը և չպատերազմող պետությունները:
4. Պատերազմի վարման արգելված միջոցները: Ծովային պատերազմ վարելու կանոնների առանձնահատկությունը: Օդային պատերազմ վարելու միջոցները և մեթոդները:
5. Պատերազմի ընթացքում անձի իրավունքների պաշտպանությունը:
6. Բժշկական և սանիտարական անձնակազմի պաշտպանությունը:
7. Ռազմագերիների իրավական վիճակը: Ներկալվածները:
8. Քաղաքացիական բնակչության և ոչ ռազմական օբյեկտների պաշտպանությունը: Ռազմական օկուպացիայի: Մշակութային արժեքների պաշտպանությունը զինված ընդհարումների ժամանակ:

9. Պատերազմի ավարտը և նրա միջազգային իրավական հետևանքները: Զինադադարը, անձնատուր լինելը: Պատերազմական վիճակի դադարումը:
10. Ազդեցիվ պատերազմը սանձագերթելու համար միջազգային իրավական հետևանքները: Պետությունների պատասխանատվությունը: Ֆիզիկական անձանց քրեական պատասխանատվությունը միջազգային հանցագործությունների համար:
11. Ռազմական հանցագործների հանձնումը:

Հարցեր 1-11 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-11 Սեմինար պարապմունք (միջազգային դատական ատյանների որոշումների քննարկում և վերլուծություն, խնդիրների լուծում):

Հարցեր 1-11 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Ժնկի կոնվենցիաները և դրանց կից լրացուցիչ արձանագրությունները: Երևան, 1999

Алешин В.В. Международное право в период вооруженных конфликтов. М., 2007

Арцибасов И.Н., Егоров С.А. Вооруженный конфликт: право, политика, дипломатия. М., 1989

Блищенко И.П. Обычное оружие и международное право. М., 1984

Богуславский М.М. Культурные ценности в международном обороте: правовые аспекты. М., 2005

Калугин В.Ю., Павлова Л.В., Фесенко И.В. Международное гуманитарное право. Минск, 2006

Комляров И.И. Международно-правовое регулирование вооруженных конфликтов. М., 1984.

Комляров И.И. Международное гуманитарное право. М., 2006

Мелков Г.М. Международное право в период вооруженных конфликтов. М., 1989

Пикте Ж. Развитие и принципы международного гуманитарного права. М., 1993

Полторак А.И., Савинский Л.И. Вооруженные конфликты и международное право. М., 1976

Фуркало В.В. Международно-правовая защита гражданского населения в условиях вооруженного конфликта. Киев, 1986

David E. Principes de droit de conflits armes, Bruxelles, 1994

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Бори Ф. Возникновение и развитие международного гуманитарного права. М., 1994

Валеев Р.М. Международный контроль в обеспечении норм международного гуманитарного права // Российский юридический журнал. 1996. N3

Свинарски К. Основные понятия и институты международного гуманитарного права как система защиты человека. М., 1997

Թ Ե Մ Ա 14.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐԵԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային քրեական հանցագործության հասկացությունը և տեսակները:
2. Միջազգային բնույթի քրեական հանցագործությունների առանձին տեսակները: Ստրկություն և ստրկավաճառություն, մարդկանց առևտրի այլ ձևեր: Թմրամիջոցների և հոգեմեդիկամենտների միջոցների անօրինական արտադրությունը և տարածումը: Ծովահենությունը և օդանավերի անօրինական զավթումը: Միջազգային տեռորիզմ: Միջուկային նյութերի հափշտակություն:
3. Քրեական գործերով իրավական օգնությունը: Իրավական օգնության մասին երկկողմ պայմանագրերը:
4. Հանցագործության դեմ պայքարը բազմակողմ համաձայնագրի հիման վրա:
5. Հանցագործության դեմ պայքարի միջազգային մարմինները: Ինտերպոլ:
6. Հաագայի միջազգային քրեական դատարանը. կառուցվածքը, կազմը, իրավագործությունը և գործունեության կազմակերպման առանձնահատկությունները:

Հարցեր 1-6 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-6 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում, խնդիրների լուծում):

Հարցեր 1-6 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրականությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Հռոմի միջազգային դատարանի կանոնադրություն (17 հուլիսի 1998թ.): Երևան, 2000

Адельханян Р.А. Преступность деяния по международному уголовному праву. М., 2002

Блищенко И.П., Фисенко И.В. Международной уголовный суд. М., 1994

Блищенко И.П., Жданов М.В. Сотрудничество государств в борьбе с преступлениями международного характера. М., 1984

Бородин С.В., Ляхов В.Г. Международное сотрудничество в борьбе с уголовной преступностью. М., 1983

Валеев Р.М. Выдача преступников в современном международном праве. Казань, 1976

Волеводз А.Г. Правовое регулирование новых направлений международного сотрудничества в сфере уголовного процесса. М., 2002

Галенская Л.Н. Международная борьба с преступностью. М., 1972.

Игнатенко Г.В. Международное сотрудничество в борьбе с преступностью. Свердловск, 1980

Карпец И.И. Преступления международного характера. М., 1979

Каюмова А.Р. Проблемы теории международного уголовного права. Казань, 2004

Кибальник А.Г. Преступление и ответственность в международном уголовном праве. Ставрополь, 2002

Лазутин Л.А. Выдача как институт взаимной правовой помощи. Екатеринбург, 2007

Лазутин Л.А. Правовая помощь по уголовным делам как межотраслевой нормативный комплекс. Екатеринбург, 2008

Ляхов Е.Г. Терроризм и межгосударственные отношения. М., 1991

Международное уголовное право. М., 1995

Меркушин В.В. Борьба с транснациональной организованной преступностью. Минск, 2003

Моджорян Л.А. Терроризм на море. М., 1991

Панов В.П. Сотрудничество государств в борьбе с международными уголовными преступлениями. М., 1993

Панов В.П. Международное уголовное право. М., 1997

Рабцевич О.И. Органы международной уголовной юстиции. М., 2008

Радионых К.С. Интерпол: вчера, сегодня, завтра. М., 1990

Сафаров Н.А. Экстрадиция в международном уголовном праве: проблемы теории и практики. М., 2005

Современное международное уголовное право : понятие, задачи и принципы/ Под науч. ред. А.В.Наумова. СПб., 2003

Ἰεὺνῶν ἡ ἑὲρῶν ἡ ἡὲρῶν ἡ ἡὲρῶν

Барсегов Ю.Г. Актуальные вопросы разработки проекта Кодекса преступления против мира и безопасности человечества // Советский ежегодник международного права. 1988. М., 1989

Дайчман И. Интерпол: всемирная система борьбы с преступностью. М., 1983

Каюмова А.Р. Соотношение международной и национальной уголовной юрисдикции // Российское правосудие, 2007, N 9

Лазутин Л.А. К вопросу о понятии правовой помощи по уголовным делам // Российский юридический журнал, 2007, N 4

Лукашук И.И. Действия международного уголовного права во времени и пространстве // Российский юридический журнал, 1998, N1

Международно-правовые основы борьбы с терроризмом : Сб. Документов/ Сост. В.С. Овчинский. М., 2003

Нюрнбергский процесс. Право против войны и фашизма. М., 1995

Степаненко В.И. О понятии международного уголовного права // Правоведение, 1982, N 3.

Трикоз Е.Н. Преступления против человечности в международном уголовном праве // МЖМП, 2006, N 2

Թ Ե Մ Ա 15.

ՏԱՐԱԾՔԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՒՄ

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Տարածքի նշանակությունը միջազգային հարաբերություններում: Տարածքի տեսակները. պետական տարածք, միջազգային ռեժիմով տարածքներ, խառը ռեժիմով տարածքներ:
2. Պետական տարածքի հասկացությունը, բաղկացուցիչ մասերը: Պետական տարածքի իրավաբանական բնույթը:
3. Պետական սահմանների փոփոխության իրավական հիմքերը:
4. Պետական սահմաններ: Սահմանների դեմիլիտացիա և դեմարկացիա: Սահմանների ռեժիմի մասին պայմանագրերը: Սահմանային գետերը և լճերը: Հայաստանի Հանրապետության «Պետական սահմանի մասին» 1994 թ. հուլիսի 17-ի օրենքը:
5. Միջազգային գետեր:
6. Անտարկտիկայի միջազգային ռեժիմը: Անտարկտիկայի մասին 1959 թ. պայմանագիրը:
7. Արկտիկայի իրավական ռեժիմը:

Հարցեր 1-7 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-7 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում):

Հարցեր 1-7 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրականությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Бабулин С.Н. Территория государства. Правовые и геополитические проблемы. М., 1997

Барсегов Ю.Г. Территория в международном праве. М., 1958

Лопатин М.А. Международные проливы и каналы: правовые вопросы. М., 1985

Клименко Б.М., Порк А.А. Территория и граница СССР. М., 1985

Клименко Б.М. Общее наследие человечества (международно-правовые вопросы). М., 1989

Корбут Л.В., Баскин Ю.Я. Международно-правовой режим рек: история и современность. М., 1987

Курс международного права. В 7т. Т.3. М., 1990

Международно-правовые основы недропользования / Отв. ред А.Н. Вылегжанин. М., 2007

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Вылегжанин А.Н. Правопритязания на природные ресурсы Арктики // МЖМП, 2006, N 1

Галицин В.В. Антарктика: тенденции развития режима. М., 1989

Гурев С.А., Тарасов И.М. Международное речное право. М., 1993

Логунов В.Д. Современный международно-правовой режим Дуная. М., 1958

Международное морское право. Справочник. М., 1985

Թ Ե Մ Ա 16.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԾՈՎԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային ծովային իրավունքի հասկացությունը, սկզբունքները և աղբյուրները: Միջազգային ծովային իրավունքի նորմերի կոդիֆիկացիան: Ծովային իրավունքի մասին 1958 թ. ժնևի և 1982 թ. ՄԱԿ-ի կոնվենցիաները:
2. Ծովային տարածությունների դասակարգումը:
3. Ներքին ծովային ջրերը, «պատմական ջրերը» /պատմական ծովածոցեր և նեղուցներ/:
4. Տարածքային ջրեր. հասկացությունը, իրավական ռեժիմը: Տարածքային ջրերով խաղաղ անցման իրավունքը:
5. Արխիպելագային ջրեր. հասկացությունը, իրավական ռեժիմը, արխիպելագային անցումների իրավունքը:
6. Միջազգային նեղուցներ. հասկացությունը, տարանցիկ անցման ռեժիմը: Սևծովյան և Բալթյան նեղուցների իրավական վիճակը:
7. Հարող գոտի. հասկացությունը, իրավական ռեժիմը:
8. Տնտեսական գոտի. հասկացությունը, լայնությունը, իրավական ռեժիմը:
9. Ծովի հատակի միջազգային շրջանը: Ծովի հատակի վերաբերյալ միջազգային մարմինը:
10. Բաց ծով. բաց ծովի ազատության հասկացությունը:
11. Ծովափ չունեցող պետությունների իրավունքները:
12. Միջազգային ջրանցքներ: Սուեզի և Պանամայի ջրանցքների իրավական ռեժիմը:
13. Ռազմական նավերի իրավական վիճակը:
14. Օտարերկրյա առևտրական նավերի իրավական ռեժիմը:

Հարցեր 1-12 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-14 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում):

Հարցեր 1-14 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են քեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությամբ :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի իրատարակչություն, 2002, 504 էջ

Аджаров К.А. Мировой океан: правовой режим. Краснодар, 1983

Вылегжанин А.Н. Морские природные ресурсы (международно-правовой режим). М., 2001

Головаты́й С.П. 200-мильная экономическая зона в Мировом океане (международно-правовые проблемы). Киев, 1984

Гуцуляк В.Н. Международное морское право (публичное и частное). М., 2006

Ковалев А.А. Современное международное морское право и практика его применения. М., 2003

Колодкин А.Л. Мировой океан: международно-правовой режим. Основные проблемы. М., 1973

Коломбос Д. Международное морское право. М., 1973

Лазарев М.И. Теоритические вопросы современного международного морского права. М., 1983

Международное морское право. Справочник. М., 1985

Мировой океан и международное право: Основы современного правопорядка в мировом океане / Отв. ред. А Мовчан, А. Янков. М., 1986

Мовчан А.П. Международное морское право (Основные положения). Учебное пособие. М., 1997

Молодцов С.В. Международное морское право М., 1987

Открытое море. Международные проливы. Архипелажные воды. М., 1987

Современное международное морское право. В 3-х т. М., 1974-1984

Сокиркин В.А., Шумарев В.С. Международное морское право : В 4 кн. М., 2006-2007

Brown E.D. The International Law of the Sea. Vol. 1-2. Dartmouth, 1994

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Бекашев К.А., Сапронов В.Д. Мировое рыболовство: вопросы международного сотрудничества. М., 1990

Бекашев К.А. Морское рыболовное право. М., 2007

Вылегжанин А.Н. Решения Международного суда ООН по спорам о разграничении морских пространств. М., 2004

Жаркова О.А. Праевое положение судна в открытом море (юрисдикционный аспект) // Правоведение, 2000, N 3

Зарипова Э.А., Колодкин А.Л. Актуальные правовые проблемы морской исключительной экономической зоны // МЖМП, 2004, N 3

Клименко Б.М. Международно-правовой режим глубоководного морского дна и его ресурсов // Сов. государство и право, 1989, N 4

Թ Ե Մ Ա 17.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՂԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային օդային իրավունքի հասկացությունը:
2. Իրենց օդային տարածությունների նկատմամբ պետությունների բացարձակ և ամբողջական ինքնիշխանության ճանաչումը:
3. Միջազգային օդային իրավունքի աղբյուրները: Չիկագոյի միջազգային քաղաքացիական ավիացիայի մասին 1944 թ. կոնվենցիան:
4. Միջազգային օդային իրավունքի հիմնական սկզբունքները:
5. Միջազգային թռիչքներ և օդային տարածության իրավական ռեժիմը: Պետությունների օդային տարածությունով թռիչքների կանոնները: Առափնյա պետությունների տարածքային ջրերի սահմանից դուրս օդային տարածությունում թռիչքների կանոնները:
6. Միջազգային օդային հաղորդակցության իրավական կարգավորումը:
7. Օդանավի և անձնակազմի իրավական կարգավիճակը: Քաղաքացիական ավիացիայի գործունեությանը անօրինական միջամտության ակտերի դեմ պայքարը:
8. Միջազգային ավիացիոն կազմակերպություններ:
9. Պատասխանատվությունը միջազգային օդային իրավունքում:

Հարցեր 1-9 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-9 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում) :

Հարցեր 1-9 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրկանություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Бордунов В.Д., Котов А.И., Малеев Ю.Н. Правовые регулирования международных полетов гражданских воздушных судов. М., 1988.

Бордунов В.Д. Международное воздушное право. М., 2007

Верещагин А.Н. Международное воздушное право: Проблемы международно-правового регулирования воздушных сообщений. М., 1966.

Дежкин В.Н. Правовое регулирование международных воздушных сообщений. М., 1986.

Малеев Ю.Н. Международное воздушное право. Вопросы теории и практики. М., 1986.

Международное воздушное право. Кн. 1 и 2/ Отв. ред. А.П. Мовчан. М., 1980-1981.

Abeyratne R. I. R. Legal and Regulatory Issues in International Aviation. Transnational Publishers Inc., 1996.

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Мезенцев А.В. Современные международно-правовые вопросы управление воздушным движением // МЖМП, 1997, N 2

Международные транспортные организации. М., 1987

Словарь международного воздушного права. М., 1988

Թ Ե Մ Ա 18.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏԻԵՁԵՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

(2 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային տիեզերական իրավունքի հասկացությունը, աղբյուրները և առարկան:
2. Միջազգային տիեզերական իրավունքի օբյեկտները և սուբյեկտները:
3. Միջազգային տիեզերական իրավունքի հիմնական սկզբունքները և աղբյուրները:
4. Տիեզերական տարածության և երկնային մարմինների իրավական ռեժիմը:
5. Տիեզերական օբյեկտների միջազգային իրավական ռեժիմը և տիեզերագնացների իրավական վիճակը:
6. Պետությունների իրավունքները և պարտականությունները տիեզերագնացների և տիեզերական օբյեկտների փրկության և վերադարձման համար:
7. Պատասխանատվությունը միջազգային տիեզերական իրավունքում:

Հարցեր 1-7 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-7 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում) :

Հարցեր 1-7 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրականությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Василевская Э.Г. Правовой статус природных ресурсов Луны и планет. М., 1978

Верещетин В.С. Международное сотрудничество в космосе: правовые вопросы. М., 1977

Верещетин В.С. Правовые проблемы полета человека в космос. М., 1986
 Курс международного права. Отрасли международного права. Т. 5. М., 1992
 Международное космическое право / Отв. ред. А.С. Пирадов, М., 1985
 Международное космическое право: Учебник/ Отв. ред. Г.П.Жуков, Ю.М. Колосов, М., 1999
 Современные проблемы международного космического права / Под ред. Г.П.Жукова, А.Я. Капустина. М., 2008
 Яковенко А.В. Современные космические проекты: Международно-правовые проблемы. М., 2000

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

Каменецкая Е.П. Космос и международные организации: международно-правовые проблемы. М., 1980.
 Новое в космическом праве (на пути к международному частному космическому праву). М., 1990
 Рубев А.И. Международно-правовой статус космических станций. М., 1982
 Словарь международного космического права. М., 1992

Թ Ե Մ Ա 19.

ՄԻՋԱԶԳԱԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

(2 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Շրջակա միջավայրի միջազգային իրավական պաշտպանության հասկացությունը: Շրջակա միջավայրի միջազգային իրավական պաշտպանության նորմերի տեղը միջազգային իրավունքի ընդհանուր համակարգում:
2. Շրջակա միջավայրի միջազգային իրավունքի հատուկ սկզբունքները: Շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը միջազգային պայմանագրերում:
3. Համաշխարհային օվկիանոսը, որպես միջազգային իրավական պաշտպանության օբյեկտ: Ծովային միջավայրն աղտոտումից պաշտպանելու մասին բազմակողմ կոնվենցիաները:
4. Շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը ռադիոակտիվ վարակից:
5. Կենդանական և բուսական աշխարհի պաշտպանությունը:
6. Շրջակա միջավայրի պաշտպանության գործում միջազգային իրավունքի համակարգող դերը:

Հարցեր 1-6 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-6 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում):

Հարցեր 1-6 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

- Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի իրատարակչություն, 2002
- Виноградов С.В. Международное право и охрана атмосферы. М., 1987
- Колбасов О.С. Международно-правовая охрана окружающей среды. М., 1982
- Копылов М.Н., Копылов С.М., Кузьменко Э.Ю. Прогрессивное развитие и кодификация международного экологического права. М., 2007
- Соколова Н.А. Теоретические проблемы международного права окружающей среды. Иркутск, 2002
- Сперанская Л.В., Третьякова К.В. Международное право окружающей среды. М., 1995
- Тимошенко А.С. Формирование и развитие международного права окружающей среды. М., 1986
- Brimie P.W., Boyle A.E. Basic Documents on International Law and the Environment. Oxford, 1995.
- Mitchell R.B. International Oil Pollution at Sea. Cambridge, 1994

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

- Копылов М.Н. Международное экологическое право как отрасль современного международного права // Государство и право, 2007, N 1
- Молодцова Е.С. Охрана окружающей среды и международное регулирование мирной ядерной деятельности. М., 2000
- Сперанская Л.В. Международно-правовая ответственность государств за загрязнение мирового океана. М., 1984

Թ Ե Մ Ա 20.

ՄՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)

1. Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների հասկացությունը և սուբյեկտները:
2. Միջազգային տնտեսական իրավունքի աղբյուրները:
3. Միջազգային պայմանագիրը և միջազգային սովորույթը:
4. Միջազգային տնտեսական իրավունքի նպատակները և սկզբունքները: Միջազգային հանրնդհանուր սկզբունքների և միջազգային տնտեսական իրավունքի հատուկ սկզբունքների դերը պետությունների տնտեսական համագործակցության կարգավորման գործում:
5. Հատուկ սկզբունքները միջազգային առևտրում /առավել բարենպաստման, փոխադարձության, ազգային և մյուս ռեժիմները/:

6. Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների առանձին ոլորտներում համագործակցության միջազգային իրավական կարգավորումը:
7. Տարածաշրջանային տնտեսական համագործակցության միջազգային իրավական կարգավորումը:
8. Միջազգային տնտեսական համագործակցության բնագավառի միջազգային կազմակերպությունները:

Հարցեր 1-8 Անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը բևեռելով խնդրահարույց հարցերի վրա:

Հարցեր 1-8 Սեմինար պարապմունք (խնդրահարույց հարցերի քննարկում) :

Հարցեր 1-8 Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող պարտադիր մասնագիտական գրկանությանը :

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրկանություն

Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք : Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002

Буваулик Г.Е. Правовое регулирование международных экономических отношений. М., 1994

Богатырев А.Г. Инвестиционное право. М., 1992

Богуславский М.М. Международное экономическое право. М., 1986

Богуславский М.М. Иностраннные инвестиции: правовое регулирование. М., 1996

Веяминов Г.М. Основы международного экономического права. М., 1994

Веяминов Г.М. Международное экономическое право и процесс /Академический курс/. М., 2004

Зенкин И.В. Право Всемирной торговой организации. М., 2003

Карро Д., Жюаур П. Международное экономическое право. М., 2001

Лисовский В.И. Правовое регулирование международных экономических отношений. М., 1984

Международное торговое право /Под. ред. В. Лисовского/ М., 1979

Тюрина Н.Е. Право международной торговли. Казань, 2003

Усенко Е.Т. Международное экономическое право. М., 1990

Ушаков Н.А. Режим наибольшего благоприятствования в международных отношениях. М., 1995

Шатров В.П. Международное экономическое право. М., 1990

Шумилов В.М. Международное экономическое право : В 2т. М., 2002

The Law of International Economic Relations // International Law: Achievements and Prospects. General ed. Mohammed Bedjaoui. UNCESO-Paris. 1991. Chapter Three.

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

- Альтшулер А.Б. Международное валютное право. М., 1984
- Альфеева Ю.В. Средства и способы урегулирования международных экономических споров // Российский юридический журнал, 1997, N 3
- Ашавский Б.М. К вопросу о международном экономическом праве // Советский ежегодник международного права. 1984. М., 1986
- Международное частное право в документах: финансы, валюта, налоги. Сборник нормативных актов. Т. 1/Сост. К.А. Бекашев, А.Г. Ходаков/ М., 1996
- Международное частное право. Сборник документов /Сост. К.А. Бекашев, А.Г.Ходаков. М., 1997
- Тюрина Н.Е. Взаимодействие правовых компонентов глобальной торговой системы // Российский юридический журнал, 2007, N 4
- Эбке Вернер Ф. Международное валютное право. Пер. с нем. М., 1997

Միջազգային իրավունք դասընթացի համար առաջարկվող ընդհանուր գրականություն

1. Վ.Քոչարյան. Միջազգային իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ - Եր. Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 2002, 504 էջ:
2. Միջազգային իրավունք: Պատասխանատու խմբագիրներ. Յու.Ս. Կոլոսով և Վ.Ի. Կուզնեցով: Գրքի հայերեն թարգմանության մասնագիտական խմբագիր Վ. Հովհաննիսյան: Երևան, 1996թ.:
3. Մարդու իրավունքների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրեր: Փաստաթղթերի ժողովածու: Պաշտոնական հայերեն թարգմանություն: «Տիգրան Մեծ» հրատարակչություն, Երևան 2001 թ.:
4. Курс международного права.. М. 1989-1998.
5. Международное право /Учебник для вузов/, 5-ое издание, отв. ред. Г.В. Игнатенко, О.И. Туунов. М., 2010.
6. Международное право /Отв. ред. Ю.М. Колосов, В.И. Кузнецов/.
7. И.И.Лукашук.Международноеправо/Учебник для вузов в двух томах/. М., 1996.
8. Н.А.Ушаков.Международноеправо /Учебник/. М., 2000.

Եզրափակիչ քննության հարցաշար

1. Միջազգային իրավունքի հասկացությունը և առանձնահատկությունները:
2. «Միջազգային հանրային իրավունքի» և «միջազգային մասնավոր իրավունքի» հարաբերակցությունը:
3. Միջազգային իրավունքի ծագումը և զարգացումը:
4. Ստրկատիրական ժամանակաշրջանի միջազգային իրավունքը: Առաջին միջազգային պայմանագրերը:
5. Ֆեոդալական հասարակությունը և միջազգային իրավունքը:
6. Բուրժուական հասարակությունը և միջազգային իրավունքի զարգացումը:
7. Ժամանակակից միջազգային իրավունքի ձևավորումը:
8. Միջազգային իրավունքի նորմերի ստեղծման գործընթացը: Միջազգային իրավունքի նորմերի դասակարգումը:
9. Միջազգային իրավունքի աղբյուրները:
10. Միջազգային և ներպետական իրավունքի հարաբերակցությունը:
11. Միջազգային իրավունքի սուբյեկտի հասկացությունը և տեսակները:
12. Միջազգային իրավասուբյեկտության բովանդակությունը:
13. Պետությունը՝ որպես միջազգային իրավունքի հիմնական սուբյեկտ: Պետական ինքնիշխանության հասկացությունը և հատկանիշները:
14. Հայաստանի Հանրապետությունը՝ որպես միջազգային իրավունքի սուբյեկտ:
15. Իրենց անկախության համար պայքարող ազգերի և ժողովուրդների միջազգային իրավասուբյեկտության առանձնահատկությունները:
16. Միջազգային միջպետական կազմակերպությունների իրավասուբյեկտությունը: Նրանց իրավասուբյեկտության ածանցյալ բնույթը:
17. Պետությունների ճանաչումը և դրա տեսակները: Պետությունների ճանաչման ձևերը:
18. Պետությունների իրավահաջորդությունը: Իրավահաջորդության առաջացման հիմքերը: Իրավահաջորդության տեսակները:
19. Միջազգային իրավունքի հիմնական սկզբունքների հասկացությունը և դասակարգումը:
20. Պետությունների ինքնիշխան իրավահավասարության սկզբունքը. հասկացությունը և բովանդակությունը:
21. Ուժի և ուժի սպառնալիք չկիրառելու սկզբունքը. հասկացությունը և բովանդակությունը:
22. Վեճերը խաղաղ լուծելու սկզբունքը. հասկացությունը և բովանդակությունը:
23. Պետությունների ներքին գործերին չմիջամտելու սկզբունքը. հասկացությունը և բովանդակությունը:
24. Պետությունների տարածքային ամբողջականության սկզբունքը. հասկացությունը և բովանդակությունը:
25. Ազգերի և ժողովուրդների ինքնորոշման սկզբունքը. հասկացությունը և բովանդակությունը:

26. Դիվանագիտական ներկայացուցչության արտոնությունները և իմունիտետները:
27. Մարդու իրավունքների և ազատությունների հարգման սկզբունքը. հասկացությունը, բովանդակությունը և զարգացումը:
28. Միջազգային պարտավորությունների բարեխիղճ կատարման սկզբունքը. հասկացությունը և բովանդակությունը:
29. Միջազգային պայմանագրերի իրավունքի հասկացությունը և դրա աղբյուրները: Վիեննայի 1969թ. միջազգային պայմանագրերի իրավունքի մասին կոնվենցիան:
30. ՀՀ օրենքը «Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի մասին»
31. Միջազգային պայմանագրի հասկացությունը և ձևը: Պայմանագրերի կողմերը: Պայմանագրերը և երրորդ պետությունը:
32. Միջազգային պայմանագրերի կնքման փուլերը: Լիազորություններ:
33. Վերապահումները և դրանց իրավաբանական հետևանքները:
34. Միջազգային պայմանագրերի ուժի մեջ մտնելը և դրա հետևանքները:
35. Միջազգային պայմանագրերի անվավերությունը:
36. Միջազգային պայմանագրերի մեկնաբանությունը:
37. Միջազգային պայմանագրերի գործողության դադարեցումը: Պայմանագրի կասեցման հիմքերը:
38. Միջազգային կազմակերպությունների հասկացությունը, դասակարգումը, դերն ու նշանակությունը միջազգային համակարգում:
39. Միջազգային կազմակերպությունների իրավաբանական բնույթը, կառուցվածքը և իրավասությունը:
40. Միջազգային կազմակերպություններում որոշումների ընդունման կարգը:
41. Միավորված ազգերի կազմակերպությունը: ՄԱԿ-ի նպատակները և սկզբունքները, ՄԱԿ-ին անդամակցելը: ՄԱԿ-ի գլխավոր մարմինները:
42. Դիվանագիտական ներկայացուցչություն. հասկացությունը, գործառույթները, դիվանագիտական առաքելության սկիզբը և ավարտը: «Դիվանագիտական ծառայության մասին» ՀՀ 2001թ հոկտեմբերի 24-ի օրենքը:
43. Դիվանագիտական ներկայացուցչության անձնակազմի անդամների արտոնությունները և իմունիտետները:
44. Հյուպատոսական իրավունքի հասկացությունը և աղբյուրները: Հյուպատոսական հիմնարկի գործառույթները:
45. Հյուպատոսական դասերը, հյուպատոսի առաքելության սկիզբը և ավարտը: Հյուպատոսական արտոնությունները և իմունիտետները:
46. Միջազգային անվտանգության իրավունքի հասկացությունը և սկզբունքները:
47. Հավաքական անվտանգություն:
48. Զինաթափումը և սպառազինությունների սահմանափակումը:

49. Մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում պետությունների համագործակցությունը:
50. Բնակչության և քաղաքացիության հասկացությունը: Քաղաքացիության ձեռքբերման, փոփոխության և դադարեցման հիմքերը:
51. Մարդու իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ միջազգային իրավական փաստաթղթերը:
52. Կանանց և երեխաների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ միջազգային իրավական փաստաթղթերը:
53. Մարդու իրավունքների պաշտպանությունը զինված ընդհարումների ժամանակ:
54. Մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության միջազգային իրավական մեխանիզմները:
55. Մարդու իրավունքների Եվրոպական դատարանի իրավազորությունը:
56. Միջազգային հանցագործության հասկացությունը և տեսակները:
57. Միջազգային բնույթի հանցագործությունների առանձին տեսակները:
58. Քրեական գործերով իրավական օգնությունը:
59. Հանցագործության դեմ պայքարի միջազգային մարմինները: Ինտերպոլ:
60. Միջազգային քրեական դատարանը. կառուցվածքը, կազմը, իրավազորությունը և գործունեության կազմակերպման առանձնահատկությունները:
61. Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների հասկացությունը և սուբյեկտները:
62. ՄԱԿ-ի մասնագիտացված հիմնարկները:
63. Տարածաշրջանային միջազգային կազմակերպություններ:
64. Միջազգային կոնֆերանսներ. հասկացությունը, որոշումների իրավաբանական նշանակությունը:
65. Միջազգային իրավական պատասխանատվության հասկացությունը:
66. Միջազգային իրավական պատասխանատվության հիմքերը:
67. Միջազգային իրավախախտում. հասկացությունը և դասակարգումը:
68. Պետությունների միջազգային իրավական պատասխանատվության տեսակները և ձևերը: Պետությունների քաղաքական և նյութական պատասխանատվությունը:
69. Պատասխանատվությունն իրավազոր գործունեության համար՝ որպես պատասխանատվության հատուկ տեսակ:
70. Արտաքին քաղաքականությունը, միջազգային իրավունքը և դիվանագիտությունը:
71. Դիվանագիտական և հյուպատոսական իրավունքի հասկացությունը և աղբյուրները:
72. Պետությունների արտաքին հարաբերությունների ներպետական և արտասահմանյան մարմինները:
73. Միջազգային տնտեսական իրավունքի հասկացությունը և աղբյուրները:
74. Միջազգային տնտեսական իրավունքի սկզբունքները:
75. Միջազգային տնտեսական իրավունքի ենթաճյուղերը և ինստիտուտները:

76. Միջազգային տնտեսական համագործակցության բնագավառի միջազգային կազմակերպությունները:
77. Տարածքի տեսակները. պետական տարածք, միջազգային ռեժիմով տարածքներ, խառը ռեժիմով տարածքներ և հատուկ ռեժիմով տարածքներ:
78. Պետական տարածքի հասկացությունը, բաղկացուցիչ մասերը: Պետական տարածքի իրավաբանական բնույթը:
79. Պետական սահմաններ: Սահմանների դեմիլիտացիա և դեմարկացիա: ՀՀ օրենքը «Պետական սահմանի մասին»:
80. Անտարկտիկայի միջազգային ռեժիմը: Անտարկտիկայի մասին 1959թ. պայմանագիրը:
81. Միջազգային ծովային իրավունքի հասկացությունը, սկզբունքները, աղբյուրները:
82. Ծովային տարածությունների դասակարգումը:
83. Տարածքային ջրեր, հարող գոտի, բացառիկ տնտեսական գոտի. հասկացությունը, իրավական ռեժիմը:
84. Միջազգային նեղուցներ և ջրանցքներ. հասկացությունը, տարանցիկ անցման ռեժիմը:
85. Բաց ծով. բաց ծովի ազատության հասկացությունը:
86. Դեպի ծով ելք չունեցող պետությունների իրավունքները:
87. Միջազգային օդային իրավունքի հասկացությունը և սկզբունքները: Միջազգային ավիացիոն կազմակերպություններ:
88. Միջազգային օդային իրավունքի աղբյուրները: Միջազգային քաղաքացիական ավիացիայի մասին Չիկագոյի 1944թ. կոնվենցիան:
89. Միջազգային օդային հաղորդակցության իրավական կարգավորումը: «Օդի ազատություններ»:
90. Միջազգային տիեզերական իրավունքի հասկացությունը, աղբյուրները և առարկան:
91. Միջազգային տիեզերական իրավունքի հիմնական սկզբունքները:
92. Տիեզերական տարածության և երկնային մարմինների իրավական ռեժիմը:
93. Տիեզերական օբյեկտների միջազգային իրավական ռեժիմը և տիեզերագնացների իրավական վիճակը:
94. Խաղաղ միջոցները որպես պետությունների միջև վեճերի և տարաձայնությունների լուծման միակ օրինական եղանակ: Քաղաքական և իրավաբանական վեճեր:
95. Անմիջական բանակցությունները և խորհրդակցությունները՝ որպես միջազգային վեճերի լուծման հիմնական միջոցներ:
96. Միջազգային հաշտեցման ընթացակարգ:
97. Վեճերի լուծման կարգը միջազգային կազմակերպություններում: ՄԱԿ-ի և նրա Անվտանգության խորհրդի հատուկ դերը այդ հարցում:
98. Միջազգային դատական ընթացակարգերը:

99. Միջազգային զինված ընդհարումների և միջազգային բնույթ չկրող զինված ընդհարումների հասկացությունը: Ջինված ուժերի իրավազոր կիրառման հնարավորությունը:
100. Պատերազմի սկիզբը և դրա իրավական հետևանքները:
101. Ջինված ընդհարումների մասնակիցները:
102. Պատերազմ վարելու արգելված միջոցները:
103. Քաղաքացիական բնակչության և ոչ ռազմական օբյեկտների պաշտպանությունը:
104. Պատերազմի ավարտը և դրա միջազգային իրավական հետևանքները:
105. Ֆիզիկական անձանց քրեական պատասխանատվությունը միջազգային հանցագործությունների համար:
106. Շրջակա միջավայրի միջազգային իրավական պաշտպանության հասկացությունը և ճյուղային սկզբունքները: